

Domáci glasovi

Stev. 20.

Lienz, sreda 28. novembra 1945.

Leto 1.

Za skupnost in povezanost

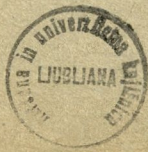
V Avstriji so sledeča taborišča slovenskih beguncev: Lienz, Spittal, Kellerberg, Judenburg, Wolfsberg in akademiki v Gradcu. Manjše begunske skupine pa so raztresene še drugod. Vsako taborišče ima svoj taboriščni odbor, ki skrbi in ureja potrebe dotičnega taborišča. Prav pa je, da tudi nekdo skrbi za povezanost vseh teh taborišč in za skupne potrebe vseh slovenskih beguncev na Koroškem. Taboriščni odbori sami imajo dovolj dela z urejevanjem zgolj taboriščnih zadev.

Že predno smo se razšli iz taborišča, se je v ta namen ustanovil socialni odbor, ki naj po možnosti ureja in oskrbuje vse naše skupne socialne in prosvetne naloge. Ta odbor naj veže v tesnejše sodelovanje vsa taborišča in pomaga tam, kjer je pomoč najbolj potrebna. V soc. odboru so zastopniki vseh slovenskih taborišč, eksekutiva pa se nahaja v lienskem taborišču, ker je tam največ Slovencev in ker je tam tudi naša skupna begunska gimnazija. Po vseh taboriščih obstoje nekaki podobori socialnega odbora, ki jih tvorijo slovenski taboriščni odbori sami.

Naloge socialnega odbora so zelo različne. Ne najmanjša je pomoč najbolj potrebnim beguncem. Slovenski begunci nismo prinesli v emigracijo - v tujino - ne zlata in ne srebra, ne tujih valut. Med nami je večina ljudi, ki že loma niso bili kaj pridni obdarjeni z dobrinami tega sveta. Naše socialne in prosvetne naloge so zelo velike. Treba je skrbeti za naše visokošolce in jim omogočiti nadaljevanje študija. Naša begunska gimnazija, na kateri študirajo begunski dijaki iz vseh taborišč, potrebujejo knjig, učil, zvezkov itd., kar revni dijaki sami ne morejo plačevati. Skrbeti je treba, da se zaradi pomanjkanja učnih knjig ponatiskujejo tako za gimnazijo kot za ljudske šole čitanke in druge učne knjige. Med seboj imamo precej družin, ki so brez vsakih denarnih sredstev, tudi nekaj invalidov, bolnikov v bolnicah, sem in tja tudi koga v zaporih - vsem tem je treba po možnosti pomagati. Da bo mogel socialni odbor svoje naloge vršiti, je dolžnost vsakega slovenskega begunca, da mu po svojih močeh priskoči na pomoč. Saj tvorimo vsi slovenski izseljenci na Koroškem eno samo socialno skupnost, v kateri moramo delati vsi za enega, eden pa za vse.

Zato je socialni odbor sklenil pobirati pri taboriščnikih, ki kaj imajo, prostovoljne darove za naše socialne in prosvetne namene. Te darove naj bi zlasti dajali taboriščniki, ki imajo kako službo in prejemaajo za njo plačo, ter oni, ki s svojim delom, bodisi v taborišču, bodisi zunaj, kaj zaslužijo. Uradniki in uslužbenci n. pr. naj bi dali 5% od svojih dohodkov, delavci 2%, kdor pa prejme mesečno manj kot 50.- \$, pa nič. Jasno je, da socialni odbor nima nikakih pravic nakladati kake davke oziroma svojevoljno odvzemati kake procente od plač. Upravičeno pa pričakuje, da bo vsak slovenski begunec imel toliko socialnega čuta in zavesti skupnosti, da bo prostovoljno in z veseljem prispeval za skupne potrebe. Saj drugih virov socialni odbor skoraj nima. Le še naše prireditve, igre, zabave, telovadni nastopi in pevski koncerti mu kaj prinesejo.

Samo po sebi je umevno, da bo socialni odbor skrbel za to, da

se ta denar, ki mu ga z dobro voljo žrtvujejo posamezni begunci, uporabil res, za najnujnejše skupne potrebe. Od časa do časa bo tudi dajal obračun o uporabljenem denarju. Če bi pa kak posamezni tabornik želel imeti vpogled, kako se denar uporablja, mu je blagajnik socialnega odbora za to vedno na razpolago.

Če hočemo težave naše emigracije premagati čim boljše, imajmo vsi zavest in čut skupnosti in si radi pomagajmo med seboj. Če bo vsak izmed nas videl in pomagal potrebam drugega, bo za vse lepo poskrbljeno. Če pa bi se vsak posameznik boril s težavami in in bi se čutil v svojem begunstvu osamljenega in zapuščenega, bi begunske težave mnogo težje prebredli.

Zato naj se vsak v potrebnih potrebah in težavah obrača na socialni odbor, vsi pa mu skušajno pomagati, da bo mogel vsaj v najnujnejših skupnih potrebah priskočiti na pomoč. Le v slogi je moč!

PRED PROPAGANDNO OFENZIVO

"British Morning News" je objavil v svoji peti številki pod naslovom: "Jugoslovani ščuvajo Slovence" to-le poročilo iz Londona:

"Kakor poročajo jugoslovanska in britanska poročila, ki so včeraj prispela v London, nastaja nova kriza v koroškem vprašanju. Ljudje, ki so blizu britanskim krogom v komisiji za Avstrijo, predvidevajo, da bo koroški del slovenske Osvobodilne fronte, ki jo podpira Jugoslavija, bojkotiral volitve v avstrijski parlament in koroško deželno skupščino in sicer zaradi tega, ker je britanska vojaška vlada sporočila, da slovenska stranka na Koroškem ne bo pripuščena k volitvam, ker se brani pripoznati avstrijsko mejo iz l. 1937. Dr. Jože Tischler, edini slovenski zastopnik v koroški deželni vladi, je v protest tega britanskega koraka odstopil in trije slovenski zastopniki so odpotovali na Dunaj, da izročijo zavezniški komisiji spomenico v tej zadevi. V Londonu se povdarja, dabi britanske zasedbene oblasti bile pripravljene priznati kako slovensko politično stranko, nikakor pa ne separatističnega gibanja.

Jugoslovansko časopisje se sedaj že 2 meseca ni vmešalo v koroško vprašanje. Zdaj pa se je začelo zelo zanimati za koroške Slovence - isto tudi jugoslovanski radijo - in napada britanske zasedbene oblasti. Britancem očita, da so dovolili ustanovitev "demokratske stranke" na Koroškem, ki da zagovarja vrnitev Habsburžanov, in da sprejemajo v urade bivše nacistične prvake, ki da bodo predsedniki volilnih komisij, ter da se poslužuje bivših ustašev kot policistov na Koroškem.

V Londonu so mnenja, da je očitek predigra še intenzivnejše jugoslovanske propagandne ofenzive, ki se bo začela takoj po avstrijskih volitvah. Pričakujejo, da slovenska Osvobodilna fronta, ki jo podpira jugoslovanska belgrajska vlada in slovenska vlada v Ljubljani, ne bo niti priznala izidov volitev na Koroškem, češ da so se vršile pod terorjem, ali pa bo zahtevala za slovensko manjšino volilno abstinenco.

Jugoslovanski krogi tudi trdijo, da izraža glasovanje za avstrijsko komunistično stranko tudi že pristaneke na revizijo avstrijsko-jugoslovanske meje, kajti komunisti niso nikoli - kakor sta to storili socialistična in ljudska stranka - proglasili načela nedotakljivosti koroškega ozemlja."

- o - o -

UREDNIŠTVO DOMAČIH GLASOV se toplo zahvaljuje vsem, ki mu pošiljajo prispevke in poročila. Le s sodelovanjem vseh bo naš begunski tisk postajal vedno zanimivejši.

Niti v sanjah ne...

"Na volitvah v Jugoslaviji so bili navzoči tudi neuradni opazovalci člani angleškega parlamenta. Imeli so z maršalom Titom enourni razgovor, kjer so mu med drugim stavili vprašanje, zakaj je bilo teden dni pred volitvami zaplenjeno oziroma ustavljeno opozicionalno glasilo "Demokracija". Tito je rekel, da je bila zaplamba ustavno utemeljena, ker je v nekem članku bila žaljena vojska. Vodja angleških opazovalcev liberallec Roberts je ob povratku v Anglijo izjavil, da je dotični članek videl in pripomnil: "Čeprav vsebuje članek hud napad na vlado, vendar mi v Angliji še v sanjah ne bi mogli misliti, da bi tak članek smatrali kot veleizdaja." - (Weltprresse, 23.11.1945.)

V OKTOBRU UMRLI DUHOVNICI LJUBLJ. ŠKOFIJE

BUKOVITZ Henrik, duhovni svetnik in župnik v pokoju, je umrl 13. oktobra. Rodil se je 8.9.1874 v Račoveljici, posvečen 23.7.1898. Bil je dolga leta župnik v Mokronogu. Zaradi bolezni je stopil l. 1937 v pokoj. Pokojnik je bil zelo izobražen, strog do samega sebe, zlasti pa je slovel kot odličen cerkveni govornik.

LJUNDER Alojzij, župnik v Brusnicah, je umrl 18. oktobra. Ni še izpolnil 60 let, pa ga je nenadoma pobrala zavrätna bolezen in ga istrkala sredi dela za blagor izročeniñ mu duš. Pokojnik se je rodil na Vel. Poljanah 9.5.1885, v duhovnika pa je bil posvečen 12. 7. 1909.

ZUPANC Ignacij, duh. svetnik in župnik v Predosljah pri Kranju, je umrl 22. oktobra. Pokojni predaški župnik je bil svetnik. Tako so ob njegovi smrti govorili vsi, ki so ga poznali, duhovniki in njegovi verniki. Lahko bi ga imenovali slovenskega Vianneya. Nad 52 let je pastiroval v Predosljah. Dolgo dobo okupacije je zvesto nosil za Odrešenikom križ, ko je bil odrezan od svojih sobratov in mu je naporno delo strlo srbko telo.

Svetnik Zupanc je umrl blažene smrti v 82. letu življenja in 59. letu duhovniške službe.

CESENJ Andrej, duhovni svetnik in župnik v pokoju, je umrl 23. oktobra. Pokojni je bil soolec predaškega župnika in je umrl le en dan za njim. Bil je mnogo let župnik v revni župniji Podgrad pod Gorjanci. Leta svojega pokoja pa je preživel v vañti vasi. Zadnje leto je izredno veliko trpel.

Naj v miru počivajo!

TITO ODOBRAVA NASILNO PRESELJEVANJE. - Tito je na včerajšnji tiskovni konferenci izrazil svoje odobravanje Češkoslovaški lede nje-nega postopanja napram madžarski manjšini. Rekel je, da so bili Jugoslovani napram madžarski manjšini v njihovem ozemlju zelo popustljivi. Češkoslovaške mere napram Madžarom pa da spočetka niso bile jasne.

TITO JE NAPADEL KATOLISKO IN PRAVOSLAVNO CERKVEV. - "British Morning News" so objavile v svoji peti številki to-le poročilo svojega bel-

grajskega poročevalca z dne 23. t.m.: "Maršal Tito je na včerajšnji tiskovni konferenci ostro napadel katoliško in pravoslavno Cerkve in njune predstavnike. Dejal je: "Jugoslavija ne preganja nobene Cerkve. Obe Cerkvi sta se uvrstili v narodno fronto in se borita za mir v Jugoslaviji. Toda mi ne moremo pozabiti, da je nekaj visokih cerkvanih dostojanstvenikov med okupacijo živele v ugodju, med tem ko je ljudstvo gladovalo. Kazn mere med Cerkvijo in državo se

bo uredilo na podlagi ločitve drug od drugega."

PRED NOVO PAPEŠKO OKROŽNICO. - Dopisnik lista "News Chronicle" poroča iz Rima, da bo papež začetkom prihodnjega leta izdal okrožnico, v kateri bo navedel temelje, na katerih mora biti osnovan trajni mir na svetu. - Okrožnica bo apelirala na medsebojno mednarodno razumevanje, na spoštovanje majhnih narodov in na pravico za vse narode ter bo verjetno omenila nevarnosti, ki jo utegne imeti atomska bomba za vse človeštvo.

ČESKOSLOVASKA NARODNA SKUPŠČINA je odobrila sporazum s Sovjetsko zvezo, kakor poroča moskovska radijska postaja, in to enoglasno. Gre za sporazum, ki so ga podpisali 29. junija t. l. v Moskvi. Na podlagi tega sporazuma je bila Podkarpatska Rusija (Rutenija) priključena Ukrajinski republiki, ki pripada Sovjetski zvezi.

ČLANI UPRAVE PRVE HRVATSKE ŠTEDIIONICE OBSOJENI. - Po poročilu Tanjuga z dne 22. nov. t. l. se je pred okrožnim narodnim sodiščem v Zagrebu pričela razprava proti članom ravnateljstva Prve Hrvatske štedionice, češ da so se za časa stare Jugoslavije vodili protinardodno politiko. Razprava se vodi proti Karlu Novotniju, Leonardu Volcu, Antoninu Soleku, ki so zbežali in bodo sojeni v odsotnosti. Pred sodiščem pa so se zagovarjali dr. Vladimir Stevec in Fran Poglič. Obtožnica sta izjavila, da se je generalni ravnatelj Kostrenčić ubil, ker se je bal odgovarjati za svoje sodelovanje z Nemci. Sodišče je obsodilo dr. Majerja, Vilfana in Novotnija na 10 let prisilnega dela in zaplenbo vsega premoženja, Volca in Kopora na 6 let prisilnega dela, Soleka pa na 8 let in na zaplenbo vsega premoženja.

VODJA KITAJSKE KOMUNISTIČNE ARMADE JE PADEL. - General komunistične armade Siao Keh je 13. t. m. v boju v notranji Mongoliji padel. Poročilo pravi, da so pustili napadi komunistov na glavno mesto pokrajine Suyan in na mesto Paotov, ki je končna postaja železnice iz Pekinga v Hsyaüan.

"TIMES" O PERZIJI. - V uvodnem članku z dne 22. t. m. kritizira londonski "Times" rusko zadržanje glede Perzije. Opozarja na to, da stranko Tudeh ne podpirajo samo perzijski politični pustolovci, temveč tudi Rusi za svoje lastne namene, da bi namreč mogli organizirati aktivno in dobro oboroženo skupino, ki bi se bolj ozirala proti Moskvi kakor pa proti Teheranu. Dejstvo, da je Tudeh orodje Rusov, je zadostovalo, da je ta stranka postala vsej Perziji z izjemo pokrajine, ki jo kontrolirajo Rusi, povsod nepriljubljena in imamo dokaze, da je njihova nasilnost in njihov namen, vmešavati se povsod, tudi tam povzročila nejevoljo.

V NEMSKIH ŠOLAH NE BO VERSKEGA POUKA. - Vodja kulturnega urada mladinske mestne uprave Winzer je izjavil glede svojega naziranja o ukinitvi verskega pouka na berlinskih šolah, da ta ukrep ne pomeni sovražnega zadržanja proti Cerkvam. Ta odločitev je bila potrebna, da se ohrani enotna demokratična vzgoja v enotnem nemškem šolskem sistemu. Občinska uprava je sklenila dovoliti od junija naprej otrokom, katerih starši to želijo, verouk kot neobvezen predmet. Krščanski demokrati zagovarjajo verski pouk, dočim so nastopile ostale antifašistične stranke, ki so dovoljene v ruskem zasedbenem pasu (socialisti, komunisti in liberalci), proti uvedbi verskega pouka na šolah.

USTANAVLJANJE IN PRESTAVLJANJE PARTIZANSKIH GIMNAZIJ. - PNOO je ustanovil v Ajdovščini novo gimnazijo. Vanjo se je vpisalo precej domačinov in okoličanov. Vsi so pričakovali pričetek šole. Bila je že tudi šol. masa. Sedaj so pa nenadoma sporočili, da gimnazija ne bo v Ajdovščini, ampak v Vipavi. Čujejo se pa tudi glasovi, da bodo tudi iz Vipave gimnazijo prestavili v Posojno, če ne celo v Ljubljano.